

سیره تربیتی امام سجّاد (ع) در روز عید فطر

امام صادق علیه السلام فرمود:

شیوه حضرت علی بن الحسین علیه السلام در ماه رمضان چنان بود که هر گاه غلامان یا کنیزان آن حضرت خطایی را مرتکب می‌شدند آنان را تنبیه نمی‌کرد. آن حضرت فقط خطاها و گناهان آنان را در دفتری ثبت کرده و تخلّفات هر کس را با نام و موضوع مشخص می‌نمود. در آخر ماه همه غلامان و کنیزان را جمع کرده و در میان آنان می‌ایستاد. آنگاه از روی نوشته تمام کارهای خلاف آنان را که در طول ماه رمضان مرتکب شده بودند برایشان گوشزد می‌کرد و به تک تک آنان می‌فرمود: فلانی تو در فلان روز و فلان ساعت تخلفی کردی و من ترا تنبیه نکردم! آیا به یاد می‌آوری؟ می‌گفت: بلی ای پسر رسول خدا! و تا آخرین نفر این مطالب را متذکر می‌شد و آنان به اشتباهات و خطاهای خود اعتراف می‌کردند. آنگاه به آنان می‌فرمود:

«ارفعوا اصواتکم و قولوا یا علی بن الحسین! انّ ربک قد احصى عليك کلمًا عملت کما احصیت علینا کلمًا قد عملنا و لدیه کتابٌ ینطق علیک بالحقّ لایغادر صغیرةً ولا کبیرةً ممّا اتیت الا احصاها و تجد کلمًا عملت لدیه حاضرًا...»

با صدای بلند بگوئید: ای علی بن الحسین! پروردگارت تمام اعمال و رفتار تو را نوشته است چنانکه تو اعمال ما را نوشته ای نزد خداوند نامه اعمالی هست که با تو به حق سخن می‌گوید و هیچ عمل ریز و درشتی را فرو نمی‌گذارد و هر چه انجام داده ای به حساب آورده و تمام آنچه را که انجام داده ای نزد او حاضر و آماده خواهی یافت، چنانکه ما اعمال خود را در نزد تو آماده و ثبت شده دیدیم. پس ما را ببخش هم چنانکه دوست داری خدا تو را ببخشد. ای علی بن الحسین! به یاد آر آن حقارت و ذلّتی را که فردای قیامت در پیشگاه خدای حکیم و عادل خواهی داشت. آن پروردگار عادل و حکیمی که ذره ای و کمتر از ذره ای به کسی ظلم و ستم روا نمی‌دارد و اعمال بندگان را هم چنانکه انجام داده اند به آنان عرضه خواهد کرد و حساب و گواهی خدا کافی است ...

ببخش و عفو کن تا پادشاه روز قیامت از تو عفو کرده و درگذرد چنانکه خودش در قرآن می‌فرماید:

« ولیعفووا و لیصفحوا الا تحبّون ان ینظر الله لکم والله غفورٌ رحیمٌ»

باید ببخشند و درگذرند. آیا دوست ندارید خداوند شما را ببامرزد؟ او خداوند آمرزنده و مهربان است.

عید رمضان آمد و ماه رمضان رفت

صد شکر که این آمد و صد حیف که آن رفت

واژه "عید" از ریشه "عود" به معنای بازگشت پی در پی و در عرف و شرع به ایامی اطلاق می‌شود که دربردارنده سرور و شادمانی باشد. در قرآن کریم از زبان حضرت عیسی (ع) آمده است: "انزل علینا مائده من اسماء تکون لنا عیداً" یعنی: بر ما مائده و سفره آسمانی نازل فرما تا آن روز عید ما باشد.

در دین مبین اسلام عید به هنگامی گفته می‌شود که فضل و رحمت پروردگار یکتا مشمول حال فرد یا جامعه ای قرار گیرد و سرور حقیقی زمانی فرا می‌رسد که آدمی به مرتبه تقرب و کسب رضایت حق نایل گردد. چنانکه در آیه ۱۷۰ سوره مبارکه آل عمران که به شهدا اشاره دارد، از آنجا که شهیدان مشمول رحمت و عنایت بی‌منتهای خداوند تبارک و تعالی قرار گرفته اند، آنها را همواره مسرور و شادمان معرفی فرموده است.

"فطر" نیز به معنای آفرینش ابداعی، افتتاح و سرآغاز و اندازه‌گیری آرد و آب و سرشتن خمیر و مهیا نمودن آن برای پخت است و وجه تسمیه این واژه به لحاظ باز کردن روزه پس از سی روزاست

واژه «فطر» از فطرت گرفته شده و به معنای سرشت است. بنابراین عید فطر؛ یعنی بازگشت به فطرت و سرشت.

بازگشت از این نظر که آیا رابطه ما با فطرت پاک انسانی به طور صحیح برقرار است یا نه؟ آیا آن اعماق روح و فطرت پاکی که خداوند به ما داده و بر اثر حجاب‌های جهل،

انحراف و گناه، زنگار بر رویش نشسته، در کلاس ماه رمضان زنگارها زدوده شده اند یا نه؟ که اگر چنین است باید ابتدای نجات و آغاز پیروزی بر طاغوت نفس رادر نماز عید

فطر اعلام بدارند و جشن بگیرند. به عنوان این که: آن چه را در ماه رمضان آموخته اند و در راه خودسازی و بهسازی به کار برده اند ابراز بدارند، باکلمات و حرکات، بلکه در قلبو درون، با تمام وجود و احساس، و با شعار آمیخته باشعور و فریاد برون و درون که:

«الله اکبر، الله اکبر، لا اله الا الله و الله اکبر و لله الحمد والحمد لله علی ما

هدانا و له الشکر علی ما اولانا.»

این، عید کسی است که خداوند، روزه او را پذیرفته و عبادتش را قبول کرده است و هر روزی که در آن، خدا معصیت نشود، آن روز عید است.

تمجّج البلاغه، حکمت...

عکس العمل امام رضا به تغییر سبک نماز عید فطر

که قصه قشنگی دارد. در زمان مامون یک روز مامون به امام رضا پیشنهاد کرد که نماز عید را شما بخوانید. امام رضا قبول نکرد. اما با اصرار و فشار به امام رضا گفت که نماز عید را شما باید بخوانی. امام رضا هم در جواب مأمون گفت: «این نماز عیدهایی که شما می‌خوانید، نماز عید سلطنتی است. من اگر نماز عید بخوانم، می‌خواهم یک نماز عید، شبیه نماز عید رسول الله بخوانم» مامون هم که رسول الله را ندیده بود گفت: «خوب بخوان.» مامون به اداره دربارش گفت که همان مراسم سلطنتی که برای من بوده برای امام رضا تهیه کنید. این‌ها همه آمدند تا امام رضا را ببرند که نماز عید بخوانند. امام رضا(ع)

«فَاغْتَسَلَ وَ تَعَمَّمَ بِعِمَامَةٍ بَيْضَاءَ مِنْ قُطْنٍ» (کافی، ج ۱، ص ۴۸)

غسل عید کرد. عمامه بست. بعد گوشه عمامه را آویزان کرد و یک عصا گونه‌ای دست گرفت و ساق پایش را بالا زد. بیرون آمد

«وَ كَبَّرَ أَزْبَعَ تَكْبِيرَاتٍ» ()

چهار مرتبه فرمود: «الله اکبر» همه آمدند و دیدند که امام رضا(ع) پابرنه شده است. گفتند: آقا! کفش بیاوریم؟ گفت: نه! من می‌خواهم پابرنه به نماز بروم. هرده متر که می‌رفت «الله اکبر» می‌گفت. از خانه تا صحرا همینطور رفت یک ولوله‌ای شد و همچنان روحانیتی داشت که شهر تکان خورد. به مامون گفتند: «اگر این نماز عید خوانده بشود حکومت تو برچیده می‌شود.» مثل اینکه اگر ده تا از بسیجی‌های ایران بگویند «الله اکبر» همه دنیا می‌ترسند. اما صعدی صبح تا شب می‌گوید «الله اکبر» نه تنها کشورها نمی‌ترسند، حتی یک مگس هم نمی‌ترسد. خلاصه فرق می‌کند. بالاخره آمدند و امام رضا را از وسط راه برگرداندند و امام رضا کفش هایش را پایش کرد و برگشت. خلاصه از این می‌فهمیم که نماز عیدی نماز عید است که طاغوت را بلرزاند. یعنی تنها نماز عید در روی کره زمین نماز عید ایران است. چون این نماز عید است که ابرقدرت‌ها از آن می‌ترسند. نماز عید اردن هیچ ارزشی ندارد، نماز عید کویت هیچ ارزشی ندارد. قرآن می‌گوید:

«إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ» (عنکبوت/۴۵)

یعنی در نماز عید فطر باید بی حجاب‌ها حساب کار خودشان را بکنند. نماز عید شما باید جلوی فحشاء و منکر را بگیرد و بزرگترین منکر طاغوت و بهترین معروف مبارزه با طاغوت است.

در نماز عید فطر خطبه‌ها را بعد از نماز می‌خوانند

یک نفر آمده و سوال می‌کند که چرا در نماز جمعه خطبه‌ها را قبل از نماز می‌خوانند؟ اما در نماز عید فطر خطبه‌ها را بعد از نماز می‌خوانند؟ امام یک روانشناسی تبلیغی می‌کند و می‌فرماید: «چون نماز جمعه هر هفته هست و مردم اگر نماز جمعه را بخوانند، در می‌روند، فرار می‌کنند و برای خطبه‌ها کسی نمی‌نشینند. اما عید سالی دو روز است و مردم اگر نمازشان را بخوانند، فرار نمی‌کنند. مردم ما خیلی خوب هستند، خطبه‌های دو ساعتی را کنار خیابان می‌نشینند و بانشاط گوش می‌دهند. اما زمان حضرت رسول، پیغمبر داشت خطبه می‌خواند که یک مرتبه طبل زدند و آمدند چیزی بفروشد. همه بلند شدند و رفتند که جنس تعاونی بخرند. پیغمبر فقط با ۱۲ نفر باقی ماند. آیه نازل شد که:

«وَ إِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُوا إِلَيْهَا» (جمعه/۱۱)

یعنی واقعاً نماز جمعه خوان‌های ما در طول تاریخ از همه نماز جمعه خوان‌ها بهتر هستند و الان هم نماز جمعه و نماز عید ایران از همه کشورهای دیگر شلوغ‌تر است. شما حساب کن در مسجدالحرام امام جمعه می‌آید از روی کاغذی که حکومت به دستش داده و آنرا هم آمریکا به دست حکومت داده است، خطبه می‌خواند. آخر این هم شد نماز عید؟ مثل فتیله چراغ اگر بخواهند بالا می‌کشند و اگر بخواهند پایین می‌کشند، این که امام جمعه نشد. امام جمعه باید از خودش فکر و تحلیل و تهدید و تشویق داشته باشد. نشانه این که اسلام آمریکایی است یا اسلام محمدی این است اسلام محمدی اسلامی است که کفار از آن بترسند. قرآن می‌گوید:

«تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ» (انفال/۶۰)

از اسلام محمد دشمن می‌ترسد و الان فقط از اسلام ایران دشمنان می‌ترسند. پس از این پیداست که اسلام ایران اسلام محمدی است و اسلام کشورهای دیگر اسلام آمریکایی است. چون دولت‌ها و طاغوت‌ها از اسلام کشورهای دیگر نمی‌ترسند و خدا را شکر کنید که در ایران هستیم و امام و رهبر انقلاب داریم.

منابع:

قرآن

کافی، ج ۱، ص ۴۸۸

<https://www.menbarha.ir/content/266>

<https://www.menbarha.ir/content/535>

